

بررسی و تحلیل مشکلات سکونتگاه های غیر رسمی شهر شیراز با استفاده از مدل سلسله مراتبی AHP (نمونه موردی: محله سعدی)

سمیه نظری^{*}، محمد علی خانی زاده.

۱- گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی اسلامی، دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، مشهد، ایران

۲- گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی اسلامی، دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، مشهد، ایران

خلاصه

سکونتگاه های خودرو با واژه هایی مانند اسکان غیررسمی، حاشیه نشینی و مانند آن تعریف شده اند. در فارسی واژه های تخصصی متعددی در مورد حاشیه نشینی به کار رفته است که شامل زاغه نشینی، آلونک نشینی، حلبی آباد و مواردی از این قبیل است که هر یک معنای خاصی دارند. اسکان غیررسمی یا غیرقانونی از نظر حق مالکیت، شرایط زندگی، تراکم، ترکیب خانواده، سطح امنیت و پیشرفت و میزان تغییر از شرایط متنوعی برخوردار است. این مناطق بدون برنامه به وجود آمده اند و حتی موقعیت مکانی آن ها در نقشه مشخص نیست. هدف اصلی در این پژوهش بررسی گستره فقر شهری و شناسایی محله های حاشیه نشین (اسکان های غیررسمی) و بررسی سطح کیفیت زندگی در این مناطق می باشد. روش تحقیق در پژوهش حاضر، در مرحله ادبیات و مبانی نظری تحقیق، روش توصیفی و تحلیلی و با ابزار گردآوری داده: مطالعات کتابخانه ای و اسنادی است؛ در ادامه با روش مشاهده، در بستر مطالعات میدانی در سطح محلات مورد نظر اقدام به بررسی و پیمایش محیط شده است؛ که محاسبات AHP آن را با نرم افزار expert choice انجام دادیم. یافته های تحقیق نشان می دهد که مشکل اسکان غیررسمی و نداشتن سند مالکیت به همراه فاضلاب معابر و مشکلات اقتصادی ساکنان که باعث بروز جرم های بسیاری شده از مشکلات مهم محله سعدی می باشد. در همین رابطه نبود دسترسی امکان احداث سیستم فاضلاب و ارتباط دادن آن با سیستم فاضلاب شهری را غیر ممکن می سازد. همچنین عدم فرهنگ شهرنشینی، فقر و فساد در سطح محلی، عدم همبستگی اجتماعی و برخورداری از حداقل مؤلفه های کیفیت زندگی از دیگر مشکلات سطوح محله است که در پایان راهکارها و راهبردهایی برای توانمندسازی و ساماندهی سطح کیفیت زندگی در امور محلی مورد اشاره قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: مهاجرت، اسکان غیر رسمی، حاشیه نشینی، وضعیت اقتصادی، فقر، کیفیت زندگی.